

Enheten för strategisk analys

Resultatmål

Förslag till målstruktur och mål inom fem
områden

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Sammanfattning	3
1. Om uppdraget och rapporten	5
1.1 Uppdraget	5
1.2 Syfte och mål.....	5
1.3 Genomförandet	6
1.4 Disposition.....	7
2. Förslag till målstruktur	8
2.1 Tidigare föreslagna resultatmål	8
2.2 Förslag till struktur och format	10
3. Förslag till resultatmål inom fem områden	17
3.1 Dricksvattenförsörjning	19
3.2 Livsmedelsförsörjning	20
3.3 Värmeförsörjning.....	21
3.4 Information och kommunikation	22
3.5 Betaltjänster	26
4. Bedömningar och underlag	29
4.1 Resultatmål med utgångspunkt i samhällsviktiga funktioner.....	29
4.2 Vidareutveckling av tidigare föreslagna resultatmål	32
4.3 Kritiska beroenden för måluppfyllelse.....	35
4.4 Resultatmålets koppling till NRFB och RSA	36
4.5 Mål för krisberedskap i andra länder	38
5. Konsekvensanalys	40
5.1 Direkta konsekvenser	40
5.2 Indirekta konsekvenser	41
6. Fortsatt arbete.....	42
7. Referenser	43

Sammanfattning

Regeringen gav, i 2014 års regleringsbrev, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i uppdrag att *"i samverkan med berörda aktörer fortsätta arbetet med att använda befintliga och identifiera fler resultatmål för krisberedskap i samhället"* (Regeringen, 2013).

Utgångspunkten för arbetet ska enligt regeringen vara individens grundläggande behov när samhället befinner sig i ett krisläge. Regeringen menar även att resultatmålen ska kunna användas i styrning och uppföljning av svensk krisberedskap, samt bidra till att tydliggöra krisberedskapens syfte och ansvar (Regeringen, 2010a; 2010b; 2013; MSB, 2011b; Prop.2013/14:144). Föreliggande rapport, *"Resultatmål – Förslag till målstruktur och mål inom fem områden"* (Dnr: 2014-2378), utgör slutredovisning av regeringsuppdraget.

I rapporten redovisar MSB en målstruktur och ett format för resultatmål bestående av tre sammanlänkade nivåer: 1) en övergripande målformulering, 2) konkretisering av ambitionsnivåer i två komplementära perspektiv: den enskilde individens behov och ansvar respektive samhällsaktörernas ansvar och prioriteringar, 3) en uppsättning temperaturmätare för kontinuerlig uppföljning av måluppfyllelse.

Vidare redovisar MSB mål inom fem områden: 1) dricksvattenförsörjning, 2) livsmedelsförsörjning, 3) värmeförsörjning, 4) information och kommunikation, samt 5) betaltjänster. MSB redogör även för strategiska vägval och motiveringar till förslagen samt redovisar en översiktlig analys av förslagens möjliga konsekvenser och presenterar tankar om fortsatt arbete.

MSB anser att förslaget svarar mot de utgångspunkter som angetts för uppdraget och bedömer att det överensstämmer med befintliga mål och krav på området. Vidare anser MSB att förslaget har potential att bli ett användbart verktyg för uppföljning av krisberedskapsförmåga i olika befintliga processer. MSB anser också att föreslagna målstruktur tydliggör grundläggande behov och prioriteringar inom olika områden samt bidrar till att förtydliga beredskapsansvaret för såväl samhällsaktörerna som den enskilde individen och att den möjliggör systematisk utformning av mål på fler områden.

MSB har för avsikt att validera föreslagna resultatmål i nära samarbete med berörda samhällsaktörer. Fortsatt arbete bör ske inom ramen för befintliga uppföljningsprocesser. Valideringen kan lämpligen göras i några avgränsade pilotprojekt: förslagsvis i nationell risk- och förmågebedömning (NRFB), i samhällsaktörernas risk- och sårbarhetsanalysarbete (RSA) och i utvärderingen av en faktisk händelse eller övning.

MSB har uppmärksammat att det finns många försörjningsberoenden som kan komma att påverka möjligheten att uppnå de föreslagna resultatmålen. Vidare har regeringen uttalat att samverkansområdena bör utvecklas och utgå från resultatmålen (Regeringen, 2010a). MSB menar att målens beroenden av t.ex.

el, elektroniska kommunikationer och transporter med fördel kan analyseras vidare inom ramen för samverkansområdena.

MSB har stämt av förslaget med berörda myndigheter och representanter för olika samverkansområden. Vidare har arbetet stämts av med Försvarsdepartementet och delredovisats till regeringskansliet i oktober 2014.

1. Om uppdraget och rapporten

Detta dokument är ett svar på regeringens uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att utveckla fler resultatmål för krisberedskap (Regeringen, 2013).

1.1 Uppdraget

I 2014 års regleringsbrev för MSB (Regeringen, 2013) fick myndigheten ett uppdrag (nr 30) att fortsätta arbetet med att använda befintliga och identifiera fler resultatmål för krisberedskapen i samhället. Uppdraget lyder som följer:

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska i samverkan med berörda aktörer fortsätta arbetet med att använda befintliga och identifiera fler resultatmål för krisberedskapen i samhället. Arbetet ska bedrivas i enlighet med regeringens tidigare inriktning för arbetet (Fö2010/697/SSK) och bygga på de utgångspunkter som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap redovisade den 4 april 2011 (Fö2010/1835/SSK). Resultatmålen ska kunna användas för att förtydliga resultatredovisningarna av MSB:s bedömningar av krisberedskapsförmågan och nationella riskbedömningar samt i myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser. Resultatmålen bör så långt möjligt överensstämja med i berörda samhällssektorer tidigare angivna mål, säkerhetsnivåer och leverans- eller funktionskrav. När det gäller risk- och sårbarhetsanalyser och kravet på att särskilt beakta förmågan att hantera mycket allvarliga situationer inom en myndighets ansvarsområde bör arbetet inriktas på att utveckla resultatmål för uppföljning och utvärdering av lednings- och samverkansförmågan.

1.2 Syfte och mål

Syftet med föreliggande rapport är att svara på regeringsuppdraget om fortsatt arbete med att använda befintliga och identifiera fler resultatmål för krisberedskap i samhället.

Målet med arbetet har varit att:

- ta fram en målstruktur och ett format för resultatmål som
  - kan skapa en grund för fortsatt utveckling av resultatmål inom krisberedskapsområdet
  - kan ge förutsättningar för styrning och uppföljning av den samlade krisberedskapsförmågan
- ge förslag på resultatmål inom fler områden

1.3 Genomförandet

I huvudsak har följande moment ingått i arbetet:

- Tolkning av uppdraget
- Uppföljning av de tidigare föreslagna resultatmålen
- Analys av resultatmålen roll och potentiella förtjänst i befintliga styr- och uppföljningsprocesser
- Utveckling av generell struktur och format för resultatmål
- Utveckling av förslag till resultatmål inom fem områden
- Förankring av framtagna förslag

1.3.1 Utgångspunkter för genomförandet

Utgångspunkterna för genomförandet har i huvudsak baserats på följande underlag:

- Skr. 2009/10:124, Samhällets krisberedskap – stärkt samverkan för ökad säkerhet
- Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjningen av dricksvatten, livsmedel och värme, Redovisning av regeringsuppdrag Fö2010/697/SSK (MSB, 2011b)
- Prop. 2013/14:144, Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling

Mot bakgrund av dessa tre underlag har MSB bedömt att det är centralt för genomförandet av detta uppdrag att utveckla en struktur och ett format för resultatmålen som möjliggör att de kan användas i framförallt nationell risk- och förmågebedömning (NRFB) och risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Resultatmålen bör utvecklas på ett sådant sätt att de kan bidra till tydligare resultatredovisningar av svensk krisberedskapsförmåga.

1.3.2 Förankring av arbete

MSB:s uppdrag om resultatmål ska enligt uppdragsbeskrivningen ske ”i samverkan med berörda aktörer” (se avsnitt 1.1). Förslagen till målstruktur och resultatmål har diskuterats och stämts av med berörda myndigheter. Dock har något remissförfarande inte skett, varför förslagen inte kan anses vara slutligt förankrade hos dessa myndigheter.

Livsmedelsverket har uttryckt sig positiva till både målstruktur och resultatmålsformuleringar för områdena dricksvattenförsörjning och livsmedel.

Energimyndigheten har meddelat att de inte står bakom MSB:s förslag om reviderat resultatmål för värmeförsörjning och menar att det är deras ansvar

att följa upp och utveckla eventuella resultatmål på energiområdet (Energimyndigheten, 2014b).

När det gäller resultatmålet för betaltjänster har förslaget diskuterats med Samverkansområdet för ekonomisk säkerhet (SOES) och Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS). Vidare har projektgruppen haft enskilda möten med representanter för fyra av de myndigheter som ingår i SOES: Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Pensionsmyndigheten och Centrala Studiestödsnämnden (CSN). De har alla ställt sig positiva till förslagen.

En avstämning av arbetet skedde med Försvarsdepartementet i oktober 2014. Delredovisning av uppdraget skickades till regeringskansliet den 15 oktober 2014 (MSB, 2014a). Den innehöll en kort redogörelse för hur MSB valt att tolka och genomföra uppdraget.

1.4 Disposition

I det inledande kapitlet återges uppdraget, definieras syfte och mål, beskrivs genomförande av uppdraget samt hur arbetet har förankrats. Kapitel 2 beskriver förslaget till målstruktur och format samt motiveringarna bakom detta. Kapitel 3 innehåller förslag till resultatmål inom fem områden: dricksvattenförsörjning, livsmedelsförsörjning, värmeförsörjning, information och kommunikation samt betaltjänster.

I kapitel 4 återfinns redogörelser för bedömningar och underlag till de förslag som läggs fram i rapporten. I kapitel 5 finns en konsekvensanalys av förslagen. I kapitel 6 ges förslag på fortsatt arbete och i kapitel 7 återfinns referenser.

2. Förslag till målstruktur

I detta kapitel föreslås och motiveras en struktur och ett format för hur resultatmål för krisberedskap ska uttryckas (se figur 1). I inledningen av kapitlet återges även de resultatmål som MSB föreslog 2011 (MSB, 2011b). Förslag på resultatmål för vart och ett av de fem utvalda områdena presenteras, enligt föreslagen struktur och format, i kapitel 3.

2.1 Tidigare föreslagna resultatmål

De resultatmål som MSB föreslog 2011 (se nedan) är uppbyggda av tre strecksatser (MSB, 2011b). Den första handlar om att vidta förebyggande och förberedande åtgärder i syfte att minska risken för att det uppstår allvarliga störningar. Den andra handlar om att vidta åtgärder för att minimera skador och störningar på samhällsviktig verksamhet. Den tredje specificerar individens behov av dricksvatten, livsmedel och värme.

I uppföljningen av de tidigare föreslagna resultatmålen (MSB, 2011b) har det framkommit att de två första strecksatserna i de tidigare föreslagna resultatmålen är allmänt uttryckta och i princip identiska för samtliga tre mål. Därmed ger de ett begränsat mervärde till befintligt arbete för att stärka krisberedskapen.

Vidare har det framkommit att resultatmålen, som de är uttryckta i MSB:s redovisning från 2011 (MSB, 2011b), tenderar att:

- enbart fokusera på den tredje strecksatsen med de angivna miniminivåerna och hur dessa ska uppnås under alla omständigheter
- bli ytterligare en process för uppföljning av krisberedskapsförmåga som inte integreras i befintligt arbete
- försvåra systematisk utformning av mål på fler områden

Med hänvisning till de utgångspunkter som MSB haft i uppdraget (se kap 1), samt mot bakgrund av ovanstående erfarenheter av de tidigare föreslagna resultatmålen, identifierades ett behov av att se över och utveckla de resultatmål och det format som tidigare använts för resultatmålen (MSB, 2011b).

Nedan återges de resultatmål som MSB föreslog 2011 (MSB, 2011b).

- **Dricksvattenförsörjning**
  - att berörda aktörer med utgångspunkt i risk- och sårbarhetsanalyser, förmågebedömningar och annan beredskapsplanering vidtar åtgärder som minskar risken för allvarliga störningar i dricksvattenförsörjningen,
  - att uppkomna störningar i dricksvattenförsörjningen inte påverkar samhällsviktig verksamhet som t.ex. hälso- och sjukvård samt vård och omsorg, vatten- och avloppssystem och livsmedelsförsörjning i sådan omfattning att det uppstår allvarliga konsekvenser för samhället samt
  - att varje individ vid en störning i dricksvattenförsörjningen i ett krisläge har tillgång till följande miniminivåer av dricksvatten: för upprätthållandet av kroppens vätskebalans inom 1 dygn 3-5 liter/dygn, för hälso- och smittskyddet inom 3 dygn ytterligare 10-15 liter/dygn samt inom några månader 50-100 liter/dygn.

- **Livsmedelsförsörjning**
  - att berörda aktörer med utgångspunkt i risk- och sårbarhetsanalyser, förmågebedömningar och annan beredskapsplanering vidtar åtgärder som minskar risken för allvarliga störningar i produktionen och distributionen av livsmedel,
  - att det trots uppkomna störningar i livsmedelsförsörjningen går att upprätthålla samhällsviktig verksamhet som hälso- och sjukvård samt vård och omsorg på en sådan nivå att människors liv och hälsa värnas samt
  - att det finns en planering för distributionen av livsmedel med inriktningen att varje individ vid en störning i livsmedelsförsörjningen i ett krisläge har tillgång till följande miniminivå av livsmedel: inom 3-4 dygn ca 2100 kcal/dygn.

- **Värmeförsörjning**
  - att berörda aktörer med utgångspunkt i risk- och sårbarhetsanalyser, förmågebedömningar och annan beredskapsplanering vidtar åtgärder som minskar risken för allvarliga störningar i värmeförsörjningen,
  - att samhällsviktiga system för värmeförsörjningen efter en störning kan återställas inom en sådan tid och på en sådan nivå att byggnader och infrastruktur skyddas mot frysskador samt
  - att det finns en planering som har en sådan omfattning och inriktning att varje individ vid en allvarlig störning i värmeförsörjningen i ett krisläge har tillgång till ett uppvärmt utrymme inom en sådan tid att det inte uppstår hälsorisker.

2.2 Förslag till struktur och format

För att resultatmålen ska vara användbara i styrningen och uppföljningen av svensk krisberedskap krävs en struktur och ett format för hur de uttrycks som underlättar integrering i befintliga processer och möjliggör framtagande av mål inom olika områden. Med struktur avses resultatmålen hierarkiska uppbyggnad och sammansättning av olika nivåer. Med format menas hur de är uttryckta. I texten nedan beskrivs förslaget till hur ett resultatmål är uppbyggt och den logik som utgör grund för målen struktur och format.¹ Vidare är texten nedan tänkt att fungera även som en anvisning för hur ett resultatmål ska läsas. Avslutningsvis exemplifieras den tänkta nyttan med tillämpning av resultatmålsförslaget.

Förslaget tar sin utgångspunkt i nuvarande uppdragsbeskrivning (se avsnitt 1.1), tidigare givna inriktningar för arbetet (Skr. 2009/10:124; Regeringen, 2010a) och tidigare föreslagna resultatmål (MSB, 2011b). Förslaget tar även hänsyn till de övergripande mål som finns för samhällets säkerhet² och krisberedskap³ (Regeringen 2010a), till inriktningen för området samhällsskydd och beredskap (MSB, 2014d) samt till de befintliga mål och krav som finns i olika sektorer.

2.2.1 En referensram för styrning och uppföljning

MSB föreslår att resultatmålen uttrycks i en målstruktur och ett format bestående av tre sammanlänkade nivåer (se figur 1):⁴

1. en övergripande målformulering,
2. ambitionsnivåer i två komplementära perspektiv:
  - den enskilde individens behov och ansvar, respektive
  - samhällsaktörernas ansvar och prioriteringar
3. en uppsättning temperaturmätare för kontinuerlig uppföljning.

---

¹ Detta har inspirerats av ESV (2012b) och Statskontoret (2008).

² Målen för samhällets säkerhet är att värna befolkningens liv och hälsa, värna samhällets funktionalitet och värna samhällets förmåga att upprätthålla dess grundläggande värden som demokrati, rättsäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

³ Målen för samhällets krisberedskap omfattar att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor, trygga hälsan och den personliga säkerheten för barn, kvinnor och män samt hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö.

⁴ Att utforma målhierarkier där ett övergripande mål eller en vision bryts ned i delmål och följs upp med någon form av indikatorer är vanligt förekommande (ESV, 2012a). Ett etablerat målarbete som tillämpar den principen är Sveriges miljökvalitetsmål, där de övergripande miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd som miljöarbetet ska leda till. För varje miljökvalitetsmål finns s.k. preciseringar framtagna, vilka förtydligar målen innebörd, samt indikatorer för uppföljning.

ÖVERGRIPANDE MÅL		
Målformulering på en övergripande nivå med uppföljningsbara nyckelord		
AMBITIONSNIVÅ		
<i>Den enskilde individen</i> Behov och Ansvar	<i>Samhällsaktörer</i> Ansvar och Prioriteringar	
TEMPERATURMÄTARE		
Genomförd (ja/nej)	Grad av uppfyllelse (%)	Antal (n=)

Figur 1 Övergripande målstruktur för ett resultatmål

Ett resultatmål är i denna rapport sett som ett samlingsbegrepp för mål och ambitioner inom områden av central betydelse för att individens grundläggande behov ska tillgodoses i samband med en kris. Tanken är att resultatmålen ska vara ett värdefullt underlag för styrning och uppföljning av svensk krisberedskap. Resultatmålen ska utgöra en referensram för styrning och uppföljning på olika nivåer och hos olika aktörer (både den enskilde individen och olika samhällsaktörer).

Övergripande mål

I resultatmålens första nivå (figur 1) riktas fokus mot det som olika aktörer med gemensamma krafter ska sträva efter att uppnå. Målformuleringen innehåller ett antal uppföljningsbara nyckelord, som ska leda till konkretisering av efterföljande två nivåer: den tudelade ambitionsnivån och en uppsättning temperaturmätare för uppföljning av målen.

Nyckelord och inriktningen på ambitionsnivån är i möjligaste mån valda i linje med formuleringar i redan befintliga styrdokument och förslag på området, exempelvis Livsmedelsverket (2014a) och Energimyndigheten (2014a).

Ambitionsnivå

Den andra nivån (figur 1) förtydligar vilka behov som bör tillgodoses, vems ansvar det primärt är att möta dem och vilken prioriteringsordning som bör gälla för begränsade gemensamma resurser.

Ambitionsnivån anges utifrån två komplementära perspektiv:

- Den enskilde individens behov och ansvar (vänster kolumn)
- Samhällsaktörernas ansvar och prioriteringar (höger kolumn)

Utgångspunkten är att individen har grundläggande behov som behöver tillgodoses. Dessa behov specificeras högst upp i figur 1 (ambitionsnivåns vänstra kolumn). Behoven ska tillgodoses både av berörda samhällsaktörer och

av den enskilde individen. Eftersom individens behov kan variera bl.a. beroende på vilken störning som har inträffat och vilka individer eller aktörer som har drabbats, uttrycks det som en ambitionsnivå.

Vidare anges i figur 1 (ambitionsnivåns högra kolumn) vilka prioriteringar som samhällsaktörerna bör göra om inte hela befolkningens och/eller alla verksamheters behov kan tillfredsställas eller om inte alla uppgifter kan utföras direkt i samband med en kris. Således är resultatmålen medvetet formulerade scenario-oberoende, medan förväntad tillämpning och måluppfyllelse av dem antas vara scenario-beroende.

Temperaturmätare

I resultatmålets tredje nivå (figur 1) riktas fokus mot hur en kontinuerlig värdering av måluppfyllelse kan utvecklas för resultatmålen.⁵ Tanken är att de s.k. temperaturmätarna ska ge kvantitativa och kvalitativa underlag för bedömning och uppföljning av hur olika aktörer svarar mot intentionerna angivna i resultatmålets första och andra nivå.

Utvecklingen av temperaturmätarna bör gå i linje med befintliga uppföljningsprocesser och hämtas från eller utvecklas inom ramen för t.ex. NRFB och RSA. Det finns redan många uppföljningsmått som dessutom går att använda som temperaturmätare.⁶

I rapporten anges tre olika typer av tänkbara temperaturmätare. Den första avser vidtagna åtgärder, den andra återspeglar grad av måluppfyllelse⁷, medan den tredje avser redogöra för vilka resurser som förväntas finnas vid en kris.

---

⁵ Valet av begreppet temperaturmätare är ett sätt att förtydliga att dessa uppföljningsmått enbart ska betraktas som en indikation på om utvecklingen går i önskad riktning. Temperaturmätarna i sig själva ska inte ses som mål (vilket är ett vanligt fenomen vid användningen av besläktade termer som indikatorer, nyckeltal, mätetal, etc.).

⁶ Exempel på befintliga uppföljningsmått som kan användas som temperaturmätare är indikatorerna för uppföljning av förmåga i risk- och sårbarhetsanalyserna (MSBFS 2010:6; MSBSF 2010:7), Öppna jämförelser (SKL: <http://skl.se/tjanster/merfranskl/oppnajokforelser.275.html>), MSB:s statistik och analysverktyg IDA (<http://ida.msb.se/ida2#page=a0087>), Energimyndighetens energiindikatorer (Energimyndigheten, 2014) m.fl.

⁷ Måluppfyllelse kan även mätas genom olika typer av nöjdhets-index, exempelvis av typen "hur nöjd var du med den information som du fick i samband med krisen?"

Temperaturmätarna kan således ha olika karaktär⁸ och avspegla t.ex.:

- Genomförda/vidtagna åtgärder (ja/nej)
- Grad av uppfyllelse (%)
- Antal av någon typ av resurs (n=)

2.2.2 Tänkt nytta med resultatmålen

MSB:s bedömning är att resultatmålen skapar förutsättningar för att synliggöra och förtydliga den politiska målsättningen för området, ge vägledning för beslut om lämpliga åtgärder samt fördelning av resurser. Resultatmålen ska främst ses om ett styrmedel som syftar till att stimulera samhällsaktörerna (dvs. den högra kolumnen i figur 1) att vidta åtgärder för att stärka krisberedskapen. I detta ingår även att stötta enskilda individer att ta ett eget ansvar i samband med en kris.

Ett resultatmål kan således betraktas som ett stöd för t.ex.:

- beslut om förebyggande och förberedande åtgärder
- nödvändiga prioriteringar
- inventering av behov av samverkan och partnerskap

I förlängningen bör en uppföljning av resultatmålen kunna ge underlag för en diskussion om framgångsfaktorer i krisberedskapsarbetet samt potentiella konflikter och beroenden mellan olika målområden och/eller sektorer. En uppföljning av resultatmålen skulle även kunna leda till att behov av lagstiftning, tillsyn och ny kunskap inom olika områden identifieras.

2.2.3 Den enskilde individen och samhällsaktörer

Nedan förklaras innebörden i de fyra centrala begrepp som ingår i resultatmålens ambitionsnivå: *individens behov*, *den enskildes ansvar* respektive *samhällsaktörernas ansvar* och *prioriteringsordningar*.

Individens behov

Regeringen (2010a) lyfte fram vatten, värme, livsmedel och information som exempel på områden där resultatmål bör tas fram. Regeringen menade att dessa fyra områden är exempel på individens mest grundläggande behov.

---

⁸ Temperaturmätarna ligger väl i linje med de förslag på uppföljning av resultatmål som ges i MSB (2011b): 1) bedömning av om de krav som resultatmålet ställer på en verksamhet har kunnat tillgodoses vid en faktiskt inträffad kris, 2) utvärdering av övningar där effekterna av en kris på de verksamheter eller områden som resultatmålet avser har simulerats och 3) granskning av den planering och de övriga förberedelser som genomförs före en kris och som förutsätts resultera i att resultatmålet kan uppnås i ett krisläge.

Datum
150310

Diariernr
2014-2378

MSB motiverade, i redovisningen till regeringen 2011, valet av resultatmålsområden med att: *"Dricksvatten-, livsmedels- och värmeförsörjningen utgör delar av individens grundläggande behov och de viktiga samhällsfunktioner som måste upprätthållas i ett krisläge."* (MSB, 2011b, s. 11).

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI, 2011) lyfter fram fyra förmågor som kan sägas utgöra grundläggande behov i sig själva och dessutom kan utgöra utgångspunkten för vilka varor och tjänster individen har behov av: överlevnad, beslutsautonomi, handlingsautonomi och värdighet. Individens grundläggande behov av varor och tjänster (som vatten, livsmedel och värme) kopplade till överlevnad måste tillgodoses först. Därefter är det meningsfullt att tillgodose behov kopplade till beslutsautonomi, handlingsautonomi och/eller värdighet (exempelvis inom områden som information och kommunikation samt betalningsmedel).

Den enskildes ansvar

Utgångspunkten är att alla vuxna är ansvariga för sitt eget liv, samt för sina beslut och handlingar.⁹ Individen har dock ett funktionellt snarare än ett juridiskt ansvar för krisberedskapen (MSB, 2014c). Med funktionellt menas i det här sammanhanget att en individs beslut eller handling i praktiken leder till att individens, och därmed även samhällets, krisberedskap förbättras. Med juridiskt menas i det här sammanhanget att ett beslut eller en handling (eller frånvaron av detta) skulle kunna vara straffbart. I enlighet med detta bedömer MSB att enskilda individer i så stor utsträckning som möjligt bör kunna tillgodose sina grundläggande behov i ett inledande skede av en kris:

"Den enskilda individen har ett ansvar för sin egen beredskap och säkerhet vad avser att ha insikt om att allvarliga händelser och kriser kan uppstå. Den enskilda individen har därför en skyldighet och behöver vara förberedd för att kunna hantera sin egen situation och själv klara de omedelbara behov som kan uppstå." (Regeringen, 2010a, s. 37)

Individen förväntas således ta ansvar utifrån sina möjligheter och sin förmåga, vilket innebär att vissa individer antas kunna göra mer i samband med en kris och andra mindre. För att krisberedskapen ska fungera tillfredsställande bör individen även ta ansvar för behov hos andra personer i sin närhet. Detta skulle kunna uttryckas som att den enskilde individen har ett ansvar för sig själv och sina närmaste.

---

⁹ Ansvaret är uttryckt som en allmän rättsgrundsats som kan ses i ljuset av grundlagens bestämmelser om individens frihet samt annan lagstiftning (brottsbalken, socialtjänstlagen m.fl.). Utgångspunkten för enskildas ansvar baseras således på grundsynen att individen har ett primärt ansvar för att skydda sitt liv och sin egendom (Regeringen 2014a; MSB, 2014c). Det är först när individen inte klarar detta längre som det kan bli ett åtagande för det allmänna att ingripa (Prop.2013/14:144).

Datum
150310

Diariennr
2014-2378

Samhällsaktörernas ansvar

Ansvar för att tillgodose individens behov i samband med en kris fördelas mellan samhällsaktörerna och enskilda beroende på krisens art, karaktär och skede. Vid en kris kan behovet av samhällsaktörernas agerande uppstå förhållandevis snabbt och bli ganska omfattande. Resultatmålen bör ses om ett styrmedel som syftar till att stimulera samhällsaktörer att stärka krisberedskapen. I detta ingår bl.a. att stötta enskilda individer att ta ett eget ansvar i samband med en kris.

De samhällsaktörer som inbegrips i MSB:s förslag till resultatmål är främst offentliga aktörer, exempelvis kommuner, länsstyrelser och centrala myndigheter.¹⁰ Stora delar av viktiga samhällsfunktioner ägs, bedrivs eller förvaltas dock av privata aktörer, vilket innebär att även de måste involveras i arbetet med att uppnå föreslagna resultatmål (Regeringen, 2010a). Ett sätt att involvera privata aktörer är via offentlig upphandling där offentliga aktörer kan ställa krav på privata aktörer, ett annat är att privata aktörer ingår i olika samverkansområden (MSB, 2015b). I benämningen samhällsaktörer inbegrips i det här uppdraget även frivilligorganisationer och medier.

Prioriteringsordning

Samhällsaktörerna har i varierande grad ett ansvar för att tillhandahålla stöd till enskilda så att de kan ta ett eget ansvar¹¹ och för att upprätthålla samhällets funktionalitet. I samband med en kris kommer det dock inte att finnas möjligheter för varken offentliga eller privata aktörer att omedelbart tillgodose samtliga individers och verksamheters behov. Således ställer de föreslagna resultatmålen krav på aktörerna, att på förhand, prioritera resurser och åtgärder:

”Vid allvarliga händelser, med stora konsekvenser för samhällets funktionalitet, är det däremot rimligt att samhället kan behöva prioritera. För sådana händelser är rimligen allmänhetens acceptans för störningar och avbrott större. Ett fullständigt skydd för all verksamhet är inte praktiskt och ekonomiskt möjligt.” (Regeringen, 2010a, s. 17)

---

¹⁰ Detta följer den ordning som det svenska krishanteringssystemet är organiserat utefter: i första hand bör kriser hanteras på lokal nivå av kommunerna, därefter på den regionala nivån av länsstyrelserna och först därefter med stöd av centrala myndigheter (Regeringen, 2010a).

¹¹ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap; Lag (2003:778) om skydd mot olyckor; I kap 1 Socialtjänstlagen (1§) om socialtjänstens mål står exempelvis att samhällets socialtjänst – på demokratins och solidaritetens grund – ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet.

Ansvar för att göra prioriteringar i samhället i samband med en kris ligger i huvudsak hos landets kommuner.¹² Någon nationell prioriteringsordning är inte fastställd.¹³ De som i de flesta fall kommer att prioriteras är de som kommunerna har ett uttalat ansvar för, dvs. sårbara och särskilt utsatta grupper.¹⁴

---

¹² I lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap nämns bl.a. att *"Kommunen under höjd beredskap eller när ransoneringslagen (1978:268) i annat fall tillämpas ska 1) vidta de åtgärder som behövs för försörjningen med nödvändiga varor, 2) medverka vid allmän prisreglering och ransonering och 3) medverka i övrigt vid genomförandet av åtgärder som är viktiga för landets försörjning."*

¹³ Socialtjänstlagen kap 2 (1§): *"Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver."* Vidare står det i kap 2 (5§): *"Kommunen får sluta avtal med annan om att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Genom ett sådant avtal får en kommun tillhandahålla tjänster åt en annan kommun."*

¹⁴ I sammanhanget bör kommunerna dock även ta hänsyn till likställighetsprincipen, se Regeringsformen kap 1 (2§): *"Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet."*

3. Förslag till resultatmål inom fem områden

I detta kapitel presenteras förslag till resultatmål i den föreslagna målstrukturen (se kap 2). MSB har vidareutvecklat de tidigare tre föreslagna resultatmålen för dricksvatten-, livsmedels- och värmeförsörjning (MSB, 2011b). MSB har därutöver utvecklat resultatmål inom två nya områden, information och kommunikation samt betaltjänster. Samtliga fem områden anses vara centrala för att individens grundläggande behov och samhällets funktionalitet ska kunna tillgodoses.

I uppdragsbeskrivningen uttrycks ett önskemål om att resultatmål för uppföljning och utvärdering av lednings- och samverkansförmågan ska utvecklas. MSB har dock kommit fram till att resultatmålen ska ta sin utgångspunkt i viktiga samhällsfunktioner i de elva sektorer som identifierats i arbetet med skydd av samhällsviktig verksamhet (MSB, 2013e). Detta möjliggör koppling till grundläggande behov för individen och funktionalitet i samhällsviktig verksamhet. Om resultatmål knyts till en dimension av förmåga, som ledning eller samverkan, kan inte en sådan tydlig koppling uppnås.

I kap 4 beskrivs de underlag och motiveringar som använts som grund för urval av områden samt utformning av målen.

För att öka läsförståelsen definieras initialt två för målen centrala begrepp: *resilient* och *adekvat*.

För innebörden av begreppet *resilient* har definitionen i World Economic Forum (2013) använts. Resilient inbegriper fem olika komponenter: robustness (säker och tillförlitlig), redundancy (tillgång till extra kapacitet och reservsystem), resourcefulness (förmågan att anpassa sig och agera flexibelt), response (förmågan att snabbt mobilisera) samt recovery (förmågan att återgå till normaltillstånd).

Med *adekvat* avses här något som är rimligt anpassat till behovet.

I målen för dricksvatten-, livsmedels- och värmeförsörjning finns rekommendationer om att den enskilde individen, efter möjlighet och förmåga, ska ta ansvar för tillgodose sina egna behov av vatten, livsmedel och värme främst i krisens initiala skede. Som en genomsnittlig tidsperiod för ett sådant ansvar anges 72 timmar.¹⁵

---

¹⁵ Tidsangivelsen baseras på att regeringen hänvisar till att individens egen beredskap kan handla om att exempelvis ha förnödenheter i hemmet som räcker i 72 timmar (Prop. 2013/14:144).

MSB har genomfört en översiktlig skanning av vilka krav och mål som finns med koppling till krisberedskap i de elva sektorerna som pekats ut i arbetet med skydd av samhällsviktig verksamhet. Syftet var dels att identifiera ansvar/krav/mål/regler i samhällsviktig verksamhet som kan relateras till krisberedskapsområdet, dels att identifiera om det finns pågående arbete i sektorn med anknytning till resultatmål. Skanningen visade att det inte finns något som utan vidare kan användas som resultatmål för krisberedskap.¹⁶

---

¹⁶ Exempel på ett befintligt funktionskrav är kravet i Ellagen (1997:857) om att inga oplanerade avbrott, med vissa undantag, får överstiga 24 h.

3.1 Dricksvattenförsörjning

Följande resultatmål föreslås inom området *dricksvattenförsörjning* (figur 2) .

ÖVERGRIPANDE MÅL	
En resiliert dricksvattenförsörjning som klarar att tillgodose individens och verksamhetens behov av dricksvatten i adekvat mängd och kvalitet	
AMBITIONSNIVÅ	
<p><i>Den enskilde individen</i> Behov och Ansvar</p> <p>Det behov som ska tillgodoses är den enskilde individens tillgång till dricksvatten i mängd och kvalitet anpassat till individen (ca 3-5 l dricksvatten per dygn inom 24 h samt ytterligare 10-15 l vatten per dygn inom 72 h).</p> <p>Individen har ett eget ansvar att tillgodose sitt behov av vatten främst i krisens initiala skede (cirka 72 h). Detta innebär i första hand att ha tillgång till en begränsad mängd dricksvatten i händelse av avbrott i dricksvattenförsörjningen samt kärl för hämtning av nödvatten.</p>	<p><i>Samhällsaktörer</i> Ansvar och Prioriteringar</p> <p>Ansvariga samhällsaktörer ska tillhandahålla dricksvatten i den mängd, av den kvalitet och inom den tid som krävs för att värna människors liv och hälsa.</p> <p>Vattenförsörjningen till sårbara och särskilt utsatta grupper och samhällsviktig verksamhet ska prioriteras.</p>
TEMPERATURMÄTARE	

Figur 2 Förslag till resultatmål inom området dricksvattenförsörjning

Resultatmålet bygger på det tidigare föreslagna resultatmålet för dricksvattenförsörjning (MSB, 2011b) och den nationella strategin för dricksvattenförsörjning i kris, vilken lyder: *"En säker dricksvattenförsörjning som i mängd och kvalitet klarar att försörja konsumenter och samhällsviktiga verksamheter/funktioner i kris."* (Livsmedelsverket, 2014a, s. 12) Vad gäller prioritering av dricksvattenförsörjningen bör hälso- och smittskyddet ligga till grund för denna.

I figur 3 anges tänkbara temperaturmätare för området.

TEMPERATURMÄTARE		
Genomförd (ja/nej)	Grad av uppfyllelse (%)	Antal (n=)
Förmågan har prövats genom inträffad störning, genomförd övning eller scenarioanalys Nödvattenplanering finns och är avstämd mot användare	Andel hushåll med avbrottsfri leverans eller avbrott < 30 minuter Andel hushåll som vid inträffad störning fått tjänligt dricksvatten inom 24 h	Antal nödvattentankar i kubikmetersvolym (tankbilar, tankar, m.m.) som finns i kommunen och räknat per person

Figur 3 Exempel på temperaturmätare inom området dricksvattenförsörjning

3.2 Livsmedelsförsörjning

Följande resultatmål föreslås inom området *livsmedelsförsörjning* (figur 4).

ÖVERGRIPANDE MÅL	
En resiliert livsmedelsförsörjning som klarar att tillgodose individers och verksamheters behov av livsmedel i adekvat mängd och kvalitet	
AMBITIONSNIVÅ	
<p><i>Den enskilde individen</i> Behov och Ansvar</p> <p>Det behov som ska tillgodoses är den enskilde individens tillgång till livsmedel i mängd och kvalitet anpassat till individen (ca 2 100 kcal/dygn inom 72 h)</p> <p>Individen har ett eget ansvar att tillgodose sitt behov av livsmedel främst under krisens initiala skede (ca 72 h). Det innebär att ha tillgång till livsmedel som kan lagras och tillredas även vid ett längre elavbrott.</p>	<p><i>Samhällsaktörer</i> Ansvar och Prioriteringar</p> <p>Ansvariga samhällsaktörer ska tillhandahålla livsmedel av adekvat mängd och kvalitet inom den tid som krävs för att värna människors liv och hälsa.</p> <p>Livsmedelsförsörjningen till sårbara och särskilt utsatta grupper och samhällsviktig verksamhet ska prioriteras.</p>
TEMPERATURMÄTARE	

Figur 4 Förslag till resultatmål inom området livsmedelsförsörjning

Resultatmålet bygger på det tidigare föreslagna resultatmålet för livsmedelsförsörjning (MSB, 2011b). Det kan dock konstateras att livsmedelssektorn har mycket få, nästan obefintliga, regler som säger något om hur livsmedelssektorns krisberedskap avseende livsmedelsförsörjningen ska hanteras (MSB, 2014c).

I figur 5 nedan anges tänkbara temperaturmätare för området.

TEMPERATURMÄTARE		
Genomförd (ja/nej)	Grad av uppfyllelse (%)	Antal (n=)
Förmågan har prövats genom inträffad störning, genomförd övning eller scenarioanalys	Andel individer med tillgång till minst 2 100 kcal per dygn inom 72 h	Antal frivilliga avtal för ransonering

Figur 5 Exempel på temperaturmätare inom området livsmedelsförsörjning

3.3 Värmeförsörjning

Följande resultatmål föreslås inom området *värmeförsörjning* (figur 6).

ÖVERGRIPANDE MÅL	
En resilient värmeförsörjning som klarar att tillgodose individers och verksamheters behov av värme	
AMBITIONSnivå	
<p><i>Den enskilde individen</i> Behov och Ansvar</p> <p>Det behov som ska tillgodoses är den enskilde individens tillgång till värme för att undvika ohälsa och köldskador.</p> <p>Individen har ett eget ansvar att tillgodose sitt behov av värme främst under krisens initiala skede (ca 72 h). Det innebär att ha tillgång till exempelvis varma kläder, filtar, värmeljus och tändstickor.</p>	<p><i>Samhällsaktörer</i> Ansvar och Prioriteringar</p> <p>Ansvariga samhällsaktörer ska kunna tillhandahålla ett uppvärmt utrymme inom en sådan tid som krävs för att värna människors liv och hälsa.</p> <p>Värmeförsörjningen till sårbara och särskilt utsatta grupper samt till samhällsviktig verksamhet ska prioriteras.</p>
TEMPERATURMÄTARE	

Figur 6 Förslag till resultatmål inom området värme

Resultatmålet bygger på det tidigare föreslagna resultatmålet för livsmedelsförsörjning (MSB, 2011b) och den svenska energipolitikens mål för försörjningstrygghet: ”Ett övergripande mål är att trygga tillgången på el och annan energi med omvärldens konkurrenskraftiga villkor.” (Energimyndigheten 2014a, s. 11)

I figur 7 anges tänkbara temperaturmätare för området.

TEMPERATURMÄTARE		
Genomförd (ja/nej)	Grad av uppfyllelse (%)	Antal (n=)
Förmågan har prövats genom inträffad störning, genomförd övning eller scenarioanalys	Andel hushåll med avbrottsfri leverans	Antal byggnader utan frysskada

Figur 7 Exempel på temperaturmätare inom området livsmedelsförsörjning

3.4 Information och kommunikation

Nedan presenteras ett förslag till resultatmål inom området *information och kommunikation* (figur 8).¹⁷

ÖVERGRIPANDE MÅL	
Information och kommunikation före, under och efter en kris ska möjliggöra relevanta beslut om åtgärder inom rimlig tid samt bidra till att upprätthålla eller stärka allmänhetens förtroende för samhället och dess institutioner	
AMBITIONSNIVÅ	
<i>Den enskilde individen</i> Behov och Ansvar	<i>Samhällsaktörer</i> Ansvar och Prioriteringar
<p>Det behov som ska tillgodoses är individens (den enskildes eller gruppens) möjlighet att i olika kanaler snabbt ha tillgång till begriplig, trovärdig och icke motstridig information om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • relevanta risker, lämpliga förebyggande och förberedande åtgärder samt lämpliga handlingsalternativ • vad ansvariga aktörer gör för att hantera en inträffad händelse, hur situationen utvecklas samt hur enskilda kan delta i en dialog med ansvariga aktörer <p>Individen har ett eget ansvar att ta del av den information om händelsen som förmedlas, följa aktuella instruktioner och råd samt varna och tillkalla hjälp. Det kan innebära att ha tillgång till flera alternativa informationskanaler, som exempelvis batteriradio, tv, tidningar och telefon samt ha kännedom om på vilken plats kommunen lämnar information till allmänheten (s.k. medborgarkontor).</p>	<p>Ansvariga samhällsaktörer ska</p> <ul style="list-style-type: none"> • före, under och efter en kris tillhandahålla korrekt, tillförlitlig, samordnad och målgruppsanpassad information i olika kanaler inom rimlig tid – under en kris ska detta ske skyndsamt • hålla varandra uppdaterade om händelseutvecklingen och vidtagna åtgärder samt upprätta och dela lägesbilder • skapa kännedom om vilka informationskanaler som normalt ska finnas tillgängliga i samband med en kris <p>I samband med en kris ska ansvariga samhällsaktörer prioritera varningsmeddelanden. Prioriterade kanaler för detta är radio och tv. I övrigt ska valet av kanaler målgrupps- och situationsanpassas (efter krisens art, karaktär och skede).</p>
TEMPERATURMÄTARE	

Figur 8 Förslag till resultatmål inom området information och kommunikation

¹⁷ Med information och kommunikation avses i det här uppdraget 1) samhällsaktörers kommunikation med allmänheten 2) samhällsaktörers kommunikation inom och mellan aktörer. Resultatmålet ska ses som ett styrmedel som ställer krav på och stödjer offentliga aktörer, dvs. kommuner, länsstyrelser, centrala myndigheter etc., i deras kommunikationsarbete med allmänheten före, under och efter en kris.

Inom området information och kommunikation saknas uppsatta mål som skulle kunna ligga till grund för ett resultatmål. Framtagandet av resultatmål inom området har framförallt utgått från Falkheimer (2014) samt med hjälp av en för uppdraget skapad referensgrupp bestående av MSB:s samlade expertis på området.

I figur 8 anges tänkbara temperaturmätare för området.

TEMPERATURMÄTARE		
Genomförd (ja/nej)	Grad av uppfyllelse (%)	Antal (n=)
Det finns aktuella handlingsplaner, kriskommunikationsplaner, kontaktlistor, m.fl.	Andel av befolkningen som upplevde att de fick den information som krävdes för att de skulle kunna fatta beslut och agera	Antal användare av säkra kommunikationstjänster (Rakel för säkra samband och WIS för säker informationsdelning)
Det finns alternativa informationskanaler och ett funktionellt internt kommunikationssystem	Andel av befolkningen som fick information på sitt modersmål, alt. på teckenspråk, braille, talad text eller lätt svenska	
Förmågan har prövats genom inträffad störning, genomförd övning eller scenarioanalys		

Figur 9 Exempel på temperaturmätare inom området information och kommunikation.

Det övergripande målet utgår från den enskildes rätt till information (Förvaltningslagen 1986:223). Utgångspunkten är att tillgången till begriplig och trovärdig information utgör en förutsättning för att enskilda individer, grupper och samhällsaktörer ska kunna fatta beslut och agera före, under och efter en kris (FOI, 2012; Regeringen, 2010a; Nordlund, 1994).

Den enskilde individen har ansvar för att i en kris, efter möjlighet och förmåga, ta del av den information om en händelse som förmedlas, följa aktuella instruktioner och råd samt varna och tillkalla hjälp.¹⁸ Att samhällsaktörerna fullgör sitt ansvar att informera är en förutsättning för detta (Regeringen, 2010a). Ett exempel är att skapa kännedom hos allmänheten om vilka informationskanaler som normalt används i samband med en kris.¹⁹ Med

---

¹⁸ Enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:768) har enskilda ett ansvar att varna och tillkalla hjälp i samband med en kris.

¹⁹ Enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:768) ska kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för räddningstjänst se till att allmänheten informeras om vilken förmåga att göra räddningsinsatser som finns. Dessutom ska de lämna upplysning om hur varning och information till allmänheten sker vid allvarliga olyckor.

informationskanaler avses i det här sammanhanget både de offentliga aktörernas egna, exempelvis en kommuns hemsida och Krisinformation.se, men även olika mediekkanaler som radio och tv eller sociala medier. Ett annat exempel på kanal är informationsnumret 113 13.

Med *begriplig* information menas att informationen anpassas utifrån målgruppens behov och förutsättningar, exempelvis avseende ålder, språk, medievanor och olika former av funktionsnedsättningar. *Trovärdig* information bidrar till att allmänhetens förtroende för samhället och dess institutioner upprätthålls eller förstärks. Förtroendet för samhället och dess institutioner är en förutsättning för att allmänheten aktivt ska vilja och kunna agera vid en kris (se avsnitt 4.3.2).

I dagens snabba mediesamhälle skapar offentliga aktörer förtroende både genom att ge korrekt information men också genom att bygga relationer i förväg med olika målgrupper samt genom att ha förmågan att kommunicera, och inte bara informera, vid en kris. Dialogen med allmänheten och andra aktörer måste vara målgruppsanpassad och förutsätter att offentliga aktörer kan ta emot information från allmänheten, exempelvis via sociala medier eller vid lokala informationsmöten. Detta medför i sin tur ökade möjligheter för offentliga aktörer att upprätta och dela lägesbilder i samband med en kris.

Offentliga aktörer ansvarar för att skyndsamt tillhandahålla korrekt och tillförlitlig information och kommunicera den så att den blir ett stöd för enskildas och andra aktörers beslut och agerande före, under och efter en kris (FOI, 2013b). Med *skyndsamt* menas i det här sammanhanget så snabbt som det är möjligt samtidigt som informationen ska vara korrekt, tillförlitlig och samordnad. Att informationen är *korrekt* innebär att den bygger på kontrollerade uppgifter. Att den är *tillförlitlig* har att göra med allmänhetens förtroende dels för informationskällorna, dels för de kanaler som förmedlar informationen.

Att informationen och kommunikationen är *samordnad* innebär att olika offentliga aktörer har samverkat så att allmänheten inte behöver ta ställning till motstridiga informationsbudskap utan kan lita på de budskap som kommuniceras. Offentliga aktörer ska även hålla varandra och medier uppdaterade om händelseutvecklingen och vidtagna åtgärder samt upprätta och dela lägesbilder. För att detta ska vara möjligt ingår som en del av resultatmålet att offentliga aktörer ska säkerställa den egna tillgången till kanaler för kommunikation inom och mellan varandra.²⁰

---

²⁰ Som exempel kan nämnas Rakel (digitalt kommunikationssystem) och WIS (webbaserat informationssystem).

Den information som offentliga aktörer ska prioritera att gå ut med är varningsmeddelanden²¹, som sänds direkt vid omedelbar risk för skada på liv, hälsa, egendom eller miljö (MSB, 2012b). I prop. 2005/06:133 slår regeringen fast att radio och tv är de grundläggande kanalerna för att varna och informera allmänheten vid olyckor och andra allvarliga händelser och att dessa bör kompletteras med ett system för utomhusvarning²².

I övrigt är prioriteringen av kanaler beroende av krisens art och karaktär samt av i vilket skede krisen befinner sig i. Exempelvis krävs det i det inledande skedet av en kärnkraftsolycka att offentliga aktörer går ut i en viss typ av kanaler (exempelvis radio och tv) medan en incident i en skola kräver en annan typ av kanaler (exempelvis sociala medier). Ett annat exempel är om en kommun drabbas av förorenat dricksvatten under en längre tid. Då kan exempelvis information i lokalpressen eller på det lokala biblioteket vara de bästa kanalerna för att nå ut med relevant information till allmänheten.

---

²¹ Varningsmeddelanden går även under beteckningen VMA, Viktigt Meddelande till Allmänheten.

²² Varning utomhus kan ske i stort sett i alla tätorter med mer än 1 000 invånare samt i områden runt kärnkraftverken. Systemet omfattar cirka 4 500 ljudsändare. Vid fara sänds viktigt meddelande-signalen som följs av information i radio och tv.

3.5 Betaltjänster

Nedan presenteras ett förslag till resultatmål inom området *betaltjänster* (figur 10).²³

ÖVERGRIPANDE MÅL	
Ett resiliert betalningssystem som ser till att samhällets grundläggande betaltjänster fungerar och att allmänhetens förtroende för dessa upprätthålls	
AMBITIONSNIVÅ	
<p><i>Den enskilde individen</i> Behov och Ansvar</p> <p>Det behov som ska tillgodoses är att individen ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • få rätt ersättning på avtalad tid • få utförda elektroniska transaktioner verkställda inom rimlig tid • ha tillgång till serviceställe för insättning och uttag av kontanter samt betalning av räkningar inom ett rimligt geografiskt avstånd <p>Individen har ett eget ansvar att ha tillgång till olika sorters betalningsmedel för att kunna ombesörja den akuta försörjningen av livsnödvändigheter under krisens initiala skede (ca 72 h)</p>	<p><i>Samhällsaktörer</i> Ansvar och Prioriteringar</p> <p>Ansvariga samhällsaktörer ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • säkerställa att utbetalningar når rätt konton på avtalad tid • se till att transaktioner samt insättning och uttag av kontanter kan utföras på rimligt geografiskt avstånd inom 24 h från begäran <p>Om möjligt ska utbetalningar till sårbara och särskilt utsatta grupper prioriteras.</p>
TEMPERATURMÄTARE	

Figur 10 Förslag till resultatmål inom området betaltjänster

Resultatmålet utgår dels från det politiska målet om att "alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser" (Prop. 2006/07:55, s. 1), dels från målet för SOES (Samverkansområdet för ekonomisk säkerhet), vilket är att verka för att enskilda individer, företag och det allmänna ska ha tillgång till och förtroende för att samhällets betalningar fungerar samt att systemen för att betala varor och tjänster fungerar (MSB, 2015b).²⁴

²³ Med betaltjänster avses i det här uppdraget främst grundläggande betaltjänster, dvs. uttag av kontanter, betalning av räkningar och insättning av dagskassa.

²⁴ Med samhällets betalningar menas hela kedjan från generering av underlag för utbetalning till att mottagaren kan använda medlen. I målet ingår delar som de olika aktörerna inte har ett direkt ansvar för, men där avbrott påverkar mottagaren

I figur 10 nedan anges tänkbara temperaturmätare för området.

TEMPERATURMÄTARE		
Genomförd (ja/nej)	Grad av uppfyllelse (%)	Antal (n=)
Förmågan har prövats genom inträffad störning, genomförd övning eller scenarioanalys	Andel av befolkningen som fick rätt ersättning på avtalad tid	Antal serviceställen och bankomater inom ett visst geografiskt område

Figur 11 Exempel på temperaturmätare inom området betaltjänster.

Resultatmålet i sin helhet tar sin utgångspunkt i att individen har behov av att få ersättning (lön, bidrag, etc.), ta ut och sätta in kontanter samt betala räkningar.

Individen ska också kunna få elektroniska transaktioner verkställda inom rimlig tid från det att de har utförts. Offentliga aktörer ska se till att relevanta transaktioner, exempelvis löner och ersättningar från trygghetssystemet, kommer in till enskilda individers konton på avtalad tid.

Resultatmålet för betaltjänster tar därutöver sin utgångspunkt i att enskilda individer ska få tillgång till sina konton inom 24 h för att göra elektroniska transaktioner (exempelvis betala räkningar) samt ta ut och sätta in kontanter inom ett rimligt geografiskt avstånd (FSPOS, 2013a).

Med *avtalad tid* avses den tidpunkt vid vilken utbetalaren förbundit sig att se till att pengarna ska finnas på individens konto. Med *rimlig tid* avses enligt betaltjänstlagen en bankdag (Lag 2010:751; FSPOS, 2013a). Med *verkställd* menas att transaktionen blir effektuerad och avslutad.

Betaltjänster som är nödvändiga för enskilda, och speciellt för sårbara och särskilt utsatta grupper, ska prioriteras i samband med en kris, t.ex. utbetalningar från trygghetssystemet (MSB, 2013a).²⁵ Detta är kopplat till den ambition som uttalas i resultatmålet om att den enskilde individen ska få rätt ersättning på avtalad tid samt att utförda elektroniska transaktioner ska verkställas inom rimlig tid.

En förutsättning för att ovanstående delar i resultatmålet ska fungera är att allmänheten har förtroende för att samhällets betaltjänster fungerar (MSB, 2014g; MSB, 2013h). En annan förutsättning är att det centrala

---

menligt. Exempel på detta är aktörer inom den finansiella sektorn, där det för dessa gäller att SOES analyserar och informerar om risker.

²⁵ Inom Samverkansområdet ekonomisk säkerhet (SOES) finns uttalade prioriteringsordningar hos respektive myndighet. Det finns önskemål om en nationell prioriteringsplan som även tydliggör prioriteringsordningen mellan myndigheternas respektive grupper i samband med en kris. Detta har framkommit i enskilda samtal med representanter för respektive myndighet.

betalningssystemet och samhällsviktiga finansiella tjänster fungerar (FSPOS, 2013b).

Den enskilde individen bör främst se till att ha tillgång till en mindre summa kontanter samt inte göra sig beroende av exempelvis ett enda konto- eller kreditkort.

Samhällsaktörerna har ett ansvar att stödja enskilda så att dessa i sin tur kan ta sitt eget ansvar. Även om konto- och kreditkort används i allt större utsträckning är det viktigt att ansvariga aktörer ser till att det finns möjlighet för enskilda individer att ta ut kontanter, antingen från bankomater eller i exempelvis livsmedelsbutiker.

4. Bedömningar och underlag

I detta kapitel redogörs för de bedömningar och underlag som ligger till grund för förslagen i kap 2 och 3. MSB:s bedömningar bygger främst på studier som genomförts i syfte att belysa ett antal viktiga frågor av betydelse för hur resultatmålen ska utformas och inom vilka områden de tas fram. Därutöver har MSB även undersökt hur förslagen relaterar till befintliga uppföljningsprocesser, om det finns beroenden som är avgörande för måluppfyllelse och om förslagen går i linje med andra länders eventuella mål för krisberedskap (Combitech, 2014a; Combitech, 2014b; Falkheimer, 2014; Wahlgren, 2015; Tehler, 2014; FOI, 2014; FOI, 2015a; FOI, 2015b).

4.1 Resultatmål med utgångspunkt i samhällsviktiga funktioner

MSB har kommit fram till att resultatmålen ska ta sin utgångspunkt i viktiga samhällsfunktioner i de elva sektorer som identifierats i arbetet med skydd av samhällsviktig verksamhet²⁶ (MSB, 2013e). Detta möjliggör en koppling till grundläggande behov för individen och funktionalitet i samhällsviktig verksamhet.

I handlingsplan för skydd av samhällsviktig verksamhet (MSB, 2013e) framgår att skydd av samhällsviktig verksamhet ytterst handlar om att *stärka samhällets funktionalitet med den enskilda individen i fokus*. Planen utgör grund för identifiering av samhällsviktiga funktioner och verksamheter. Exempel på funktioner som anges i planen är produktion och distribution av fjärrvärme, finansiella tjänster, betalningar, tillgång till kontanter, radio-kommunikation, webbaserad information, sociala medier, dricksvattenförsörjning och distribution av livsmedel.

4.1.1 Uppföljning av vad som faktiskt kan åstadkommas

Resultatmålen ska, enligt MSB, handla om uppnådd *effekt*, dvs. vad som faktiskt kan åstadkommas eller levereras i kris. I uppföljning av resultatmålen och identifiering av åtgärdsbehov är dock även *prestation* intressant, d.v.s. vidtagna åtgärder för att stärka krisberedskapen.

Generella resultatmål som mäter effekt kan användas i befintliga processer för analys, dimensionering och uppföljning. Sådana mål är emellertid något svårare att direkt koppla till målen för samhällets säkerhet. Det kan därför vara

---

²⁶ De 11 sektorerna är 1) Energiförsörjning, 2) Finansiella tjänster, 3) Handel och industri, 4) Hälso- och sjukvård samt omsorg, 5) Information och kommunikation, 6) Kommunalteknisk försörjning, 7) Livsmedel, 8) Offentlig förvaltning, 9) Skydd och säkerhet, 10) Socialförsäkringar och 11) Transporter.

lämpligt med en kombination av mål som mäter både effekt och prestation (Palmqvist et al, 2012; Tehler, 2014).

Resultatmål kopplade till effekt innebär att målnivåer för det förebyggande arbetet (jmf med den första strecksatsen i 2011 års förslag) inte preciseras. Det kommer dock att krävas ett förebyggande arbete för att kunna uppnå de föreslagna ambitionsnivåerna och det övergripande målet. Hur detta arbete utvecklas kan erhållas via utvalda temperaturmätare rörande vidtagna förebyggande åtgärder. Dessa temperaturmätare skulle bl.a. kunna kopplas till de sex olika dimensioner *med vilka förmåga kan skapas* (ledning, samverkan, kommunikation, kompetens, resurser och ledarskap), vilka finns i den övergripande inriktningen för samhällsskydd och beredskap (MSB, 2014d).

4.1.2 Funktioner som ska prioriteras

MSB bedömer att information och kommunikation samt betaltjänster är två områden som, näst efter vatten, livsmedel och värme, är centrala för att tillgodose individens grundläggande behov och samhällets funktionalitet. MSB bedömer därför att det är lämpligt att ta fram resultatmål inom dessa områden.

En central utgångspunkt för arbetet med regeringsuppdraget har varit att målen ska utgå från individens grundläggande behov. Det finns fyra förmågor som kan sägas vara grundläggande behov i sig själva och dessutom utgångspunkten för vilka varor och tjänster individen har behov av. Dessa är *överlevnad, beslutsautonomi, handlingsautonomi* och *värdighet* (FOI, 2011). I MSB:s redovisning från 2011 (MSB, 2011b) anses överlevnadsförmågan vara den främsta och viktigaste. Detta är fortsatt MSB:s utgångspunkt. Det är logiskt att individens behov av varor och tjänster för sin överlevnad (som vatten, livsmedel och värme) måste tillgodoses först innan behov kopplade till besluts- eller handlingsautonomi tillgodoses (som exempelvis behov av information och betalningsmedel).

Information och kommunikation

Redan i MSB:s redovisning 2011 (MSB, 2011b) föreslogs information vara ett möjligt område för fortsatt utveckling av resultatmål. Individens (enskildas och grupper) tillgång till begriplig och trovärdig information är en förutsättning för att de före, under och efter en kris ska kunna fatta beslut och ta ett aktivt ansvar för sitt handlande. Tillgång till begriplig och trovärdig information kan också, tillsammans med yttrandefriheten, ses som en förutsättning för individens och gruppernas aktiva deltagande i den demokratiska debatten och processen (Förvaltningslagen 1986:223; SPF, 2004).

MSB har efter 2011 utrett frågan ytterligare och har stärkts i bedömningen att ett naturligt nästa steg är att utveckla resultatmål för information och kommunikation (FOI 2013a; 2013b). Valet av området information och kommunikation har dessutom stärkts mot bakgrund av erfarenheterna från händelserna sommaren 2014 – branden i Västmanland och översvämningarna i Skåne, Halland och Värmland – som tydliggjorde vikten och behovet av att kunna bedöma förmågan att informera och kommunicera i kris.

Därutöver stöds valet av området information och kommunikation av slutrapporten för projektet "Ledning och samverkan" (MSB, 2014e), där det påtalas att kriskommunikation ska vara en integrerad del i hanteringen av samhällsstörningar. Vidare påtalar MSB i rapporten vikten av öppen och korrekt kriskommunikation.

MSB menar att arbetet med resultatmålen på sikt kan komma att ge bättre förberedelser och förmåga hos aktörerna att agera effektivt under en samhällsstörning.

När det gäller vilka aspekter som är lämpliga att använda som grund för ett första resultatmål inom området information och kommunikation har MSB kommit fram till att följande bör ingå: snabbhet, korrekthet, samordning och förtroende. Slutsatsen baseras på att MSB har identifierat tre områden inom information och kommunikation där behov av resultatmål kan finnas: allmänhetens förtroende, kopplingen mellan kriskommunikation och krisledning samt samordnad kommunikation. Ytterligare en utgångspunkt för arbetet med målformuleringarna har varit fem begrepp som kan anses utgöra viktiga ledord för kriskommunikation: snabbhet, öppenhet, korrekthet, samordning och förtroende (Falkheimer, 2014).

MSB har undersökt vilka rättsområden, rättsfrågor och regelverk som berörs i arbetet med resultatmål inom information och kommunikation samt om det finns regelverk som skulle kunna komma i konflikt med möjliga resultatmål inom information och kommunikation, alternativt måste tas särskild hänsyn till. Studien visade att det inte finns någonting i det föreslagna resultatmålet rörande information och kommunikation som strider mot gällande lagstiftning (Wahlgren, 2015).

Betaltjänster

MSB vill påtala att det, i en krissituation, är viktigt att kunna upprätthålla ett fungerande system för betalningar. MSB menar att tillgången till betalningsmedel kan betraktas som en förutsättning för att kunna tillgodose individens behov av livsmedel, läkemedel, bränsle och andra viktiga förnödenheter. I formuleringen av resultatmål på det här området har MSB valt att fokusera på de grundläggande betaltjänsterna²⁷, dvs. tjänster som möjliggör uttag och insättning av kontanter, betalning av räkningar och insättning av dagskassa på bankkonto (Länsstyrelserna, 2012; 2014).

---

²⁷ Grundläggande betaltjänster finns i den del av betalningssystemet som rör kopplingen mellan bankerna och den enskilde individen (benämns i denna rapport betaltjänster).

Ett alternativ hade kunnat vara att koppla resultatmålet till det centrala betalningssystemet.²⁸ MSB anser dock att det är svårt att koppla den enskildes grundläggande behov till det centrala betalningssystemet, även om dess funktionalitet givetvis är en förutsättning för att resten av betalningssystemet ska kunna fungera.

Vid utvecklingen av förslag till resultatmål inom betaltjänster har MSB använt en rad genomförda studier om krisberedskap på området. Främst har underlag från Samverkansområdet för Ekonomisk Säkerhet (SOES) och Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS) utgjort en grund för de diskussioner som förts inom området (MSB, 2010a; MSB, 2013a; MSB, 2013f; FSPOS, 2013a). Diskussioner har även förts med hela såväl som delar av SOES och FSPOS. Ytterligare ett underlag har varit en studie av om förslagen i SOU 2011:78 om stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet fortfarande är giltiga (Combitech, 2014b). I studien ingick även att studera hur betalningar på lägre nivåer (betaltjänster) skulle kunna ligga till grund för ett resultatmål.

4.2 Vidareutveckling av tidigare föreslagna resultatmål

I detta avsnitt diskuteras ett antal behov av justeringar av de tidigare föreslagna resultatmålen (MSB, 2011b) rörande tillämpning, ansvarsförhållanden, behov av prioriteringar och målens status.

4.2.1 Tillämpningen ska vara scenarioberoende

MSB drar slutsatsen att målen i sig ska vara *scenario-oberoende* (gälla för alla typer av kriser), men att själva tillämpningen av resultatmålen ska vara *scenario-beroende* (uppfyllnadsgraden tillåts variera beroende på krisens art och karaktär).²⁹ Det innebär att resultatmålen ska betraktas som något att sikta mot och ta höjd för snarare än något som ska uppnås under alla omständigheter.

De tidigare föreslagna resultatmålen tredje strecksats (MSB, 2011b) har tolkats som miniminivåer som ska kunna uppnås under alla omständigheter, dvs. tillämpas scenario-oberoende. Uppfyllnadsgraden av ett resultatmål för krisberedskap måste dock (i enlighet med Regeringen, 2010a) få variera med

---

²⁸ Enligt SOU 2011:78 finns ingen enhetlig definition av det centrala betalningssystemet, men viktiga delsystem i det centrala betalningssystemet är RIX – systemet för stora betalningar, Bankgirocentralens betalningssystem för massbetalningar, Euroclear Swedens VPC-system samt Nasdaq OMX Derivative Markets. Viktiga aktörer inom det centrala betalningssystemet är Riksbanken, Riksgäldskontoret och de fyra storbankerna.

²⁹ Jmf Regeringen, 2010a, s. 17: ”Resultatmålen bör vara generella för att kunna vara giltiga oavsett omfattningen av, eller karaktär på, den störning som samhällsviktiga funktioner utsätts för. Det som däremot är föränderligt och situationsberoende är på vilken nivå det är skäligt och möjligt att nå dessa mål.”

avseende på vilken störning som har inträffat, dvs. att samma förmåga inte kan upprätthållas oavsett vad som har hänt (tillämpas scenario-beroende). Detta stöds även av Palmqvist et al (2012).

De tidigare angivna miniminivåerna baseras på en genomsnittlig individs behov av vatten och föda under normala omständigheter. Det är dock inte helt tydligt hur miniminivåerna förhåller sig till utgångspunkten att samhällets funktionalitet ska kunna upprätthållas i en krissituation eller om nivåerna är satta med alla tänkbara och rimliga händelser i åtanke. Det är troligen inte rimligt eller möjligt att ha en scenario-oberoende tillämpning av målen eftersom det är svårt eller t.o.m. omöjligt att bedöma om konsekvenserna på samhällsnivå är acceptabla utan att ta hänsyn till vilken störning som har inträffat (FOI, 2014). Flera aktörer inom krisberedskapsområdet som prövat att använda de tre tidigare föreslagna resultatmålen uttrycker också ett behov av att låta måluppfyllelsen variera med avseende på vilken typ av störning som har inträffat (Combitech, 2014a).

4.2.2 Den enskilde har ett eget ansvar

I och med den nu reviderade målstrukturen (se kap 2) blir det tydligare att resultatmålen riktar sig både till den enskilde individen och till ansvariga samhällsaktörer.

Även i de tidigare föreslagna målen fanns implicit ett inbyggt förhållande mellan enskilda individers och samhällsaktörernas ansvar (via angivna tidsramar för när samhället förväntas träda in och uppfylla individens behov). Ett förtydligande av den enskilde individens eget ansvar har emellertid efterfrågats av många aktörer inom krisberedskapsområdet.

I enlighet med detta bedömer MSB att enskilda individer i så stor utsträckning som möjligt bör kunna tillgodose sina grundläggande behov i ett inledande skede av en kris (Regeringen, 2010a). Individen kan förväntas ta ansvar utifrån sina möjligheter och sin förmåga, vilket innebär att vissa individer antas kunna göra mer i samband med en kris och andra mindre. För att krisberedskapen ska fungera tillfredsställande bör individen även ta ansvar för behov hos andra personer i sin närhet. Detta skulle kunna uttryckas som att den enskilde individen har ett ansvar för sig själv och sina närmaste.

4.2.3 Revidering av tidigare föreslagna miniminivåer

MSB:s bedömning är att individens behov av dricksvatten och livsmedel handlar om både kvantitet och kvalitet, varför detta bör avspeglas i de föreslagna resultatmålen ambitionsnivå. Flera aktörer inom krisberedskapsområdet har framfört att de tidigare föreslagna resultatmålen miniminivåer för dricksvatten-, livsmedels- och värmeförsörjning, förutom kvantitet, även bör behandla kvalitet (Combitech, 2014a). Det finns dock inga kvalitetskrav på storskalig dricksvattenförsörjning, t.ex. vad gäller kommunalt dricksvatten (Livsmedelsverket, 2014b).

MSB har valt att exkludera skrivningen om att varje individ ska ha 50-100 l/dygn inom några månader från det att en störning uppstått i ambitionsnivån för dricksvattenmålet. Vad gäller angivna miniminivåer för mängden dricksvatten har framkommit att krisens akuta skede torde vara överspelad när så stora mängder vatten som 50-100 l/dygn förväntas kunna erhållas. Det är också tveksamt om nödvatten faktiskt kan tillhandahållas i den omfattningen. Befintlig lagstiftning har inga angivna mått för kvantitet vad gäller nödvattenförsörjning, som exempelvis antal liter per person och dag (Livsmedelsverket, 2014a).

4.2.4 Samhällsaktörerna behöver prioritera i kris

I den målstruktur som föreslås ingår att ange en prioriteringsordning för det som samhällsaktörerna ska kunna leverera i kris när det inte är möjligt för vare sig offentliga eller privata aktörer att omedelbart tillgodose samtliga individers och verksamheters behov.

MSB har uppfattat att en sådan prioriteringsordning, i vilken det framgår hur och i vilken ordning olika grupper av individer och aktörer ska prioriteras, har efterfrågats av aktörerna inom krisberedskapsområdet. De föreslagna resultatmålen ställer krav på samhällsaktörerna att på förhand prioritera resurser och åtgärder så att en prioriteringsordning finns på plats redan i det inledande skedet av en kris.

4.2.5 Målens status behöver klarläggas

MSB:s bedömning är att resultatmål ska synliggöra och förtydliga den politiska målsättningen för området, ge vägledning för beslut om lämpliga åtgärder och fördelning av resurser. Resultatmålen ska främst ses om ett styrmedel som syftar till att stimulera samhällsaktörerna att vidta åtgärder för att stärka krisberedskapen. I detta ingår även att stötta enskilda individer att ta ett eget ansvar i samband med en kris.

Många aktörer understryker vikten av att förtydliga resultatmålen status. Det är otydligt om de ska ses som "mjuka" (t.ex. riktlinjer, vision, inriktning, ambition) eller "hårda" (lagstiftning och sanktionsmöjligheter) (FOI, 2014). Målens status påverkar vilka sanktionsmöjligheter ansvariga myndigheter kan ges. Aktörer inom krisberedskapsområdet som har tillämpat de tidigare föreslagna resultatmålen (MSB, 2011b) menar att resultatmålen skulle kunna utvecklas till att bli ett användbart planeringsunderlag eftersom ett uttalat mål förenklar motiveringen av resurser till verksamhetsområdet. Målens status är dock avgörande för hur de kan användas som planeringsunderlag (Combitech, 2014a).

4.3 Kritiska beroenden för måluppfyllelse

MSB bedömer att möjligheten att uppnå föreslagna resultatmål är beroende av att flera viktiga funktioner i samhället fungerar. De beroenden som i det här uppdraget har identifierats som centrala är de som finns till *el, elektroniska kommunikationer* och *transporter*. Därutöver kan konstateras att *allmänhetens förtroende* för samhället och dess institutioner både är en förutsättning för att resultatmålen ska kunna uppfyllas och en effekt av samhällsaktörernas agerande före, under och efter en kris.

För att kunna diskutera hur möjligheten att uppnå de framtagna resultatmålen påverkas av kritiska beroenden mellan samhällssektorer har MSB låtit göra en översikt av hur förmågan att informera och kommunicera, samt att upprätthålla betalningssystemet, är beroende av en fungerande elförsörjning (FOI, 2015b). Ytterligare underlag har varit ett utkast av MSB:s redovisning till regeringen av den nationella risk- och förmågebedömningen (MSB, 2015a) samt Krisberedskapsmyndighetens (KBM) slutredovisning av arbetet med samhällskritiska beroenden (KBM, 2008).

4.3.1 Beroendet av sektorernas funktionalitet

MSB menar att en fungerande elförsörjning, elektroniska kommunikationer och transporter har avgörande betydelse för möjligheten att uppnå de föreslagna resultatmålen.

De flesta av samhällets verksamheter är beroende av en fungerande elförsörjning och av elektroniska kommunikationer (KBM, 2008; MSB, 2015a). Elförsörjningen är också mycket sårbar och omfattande elavbrott skulle få allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Detta gäller exempelvis elektroniska kommunikationer som är starkt beroende av en fungerande elförsörjning. Ett elavbrott kan därför komma att påverka både fast telefoni, mobiltelefoni och datakommunikation, vilket innebär att ett elavbrott i förlängningen kan resultera i stora svårigheter för enskilda individer och samhällsaktörer att informera och kommunicera i samband med en kris.

Vidare bedömer MSB även att transportsektorn har avgörande betydelse för samhällets funktionalitet. Detta stöds av MSB (2015a), i vilken det konstateras att transporter är en av de funktioner som samhället förlitar sig på för att hålla igång bl.a. skola, sjukvård, äldreboenden och myndigheters verksamhet.

I det fortsatta arbetet med resultatmålen menar MSB att samverkansområdena har en viktig roll vad gäller analys av de beroenden som finns mellan resultatmålen och exempelvis elförsörjningen, elektroniska kommunikationer och transporter.³⁰ Arbetet i samverkansområdena bör enligt regeringen

---

³⁰ Beroendeanalyser har dock inte legat till grund för framtagandet av förslagen till resultatmål eftersom utgångspunkten för uppdraget har varit vad som krävs för att

(Regeringen, 2010a) utvecklas och utgå från resultatmålen. I det fall resultatmålen inte kan tillgodoses inom samhällsaktörernas ordinarie verksamhetsområden ligger ansvaret på samverkansområdena att planera för alternativa lösningar för att uppnå resultatmålen.

4.3.2 Allmänhetens förtroende

MSB konstaterar att allmänhetens förtroende för samhället och dess institutioner både är en *förutsättning* för att de föreslagna resultatmålen ska kunna uppnås och en *effekt* av hur samhället och dess institutioner agerar i en kris. Upprätthållandet eller förstärkningen av allmänhetens förtroende ingår därför som ett av nyckelbegreppen i det övergripande målet för både information och kommunikation samt betaltjänster.

Ett sådant förtroende bidrar till att allmänheten i en kris accepterar att överlåta ansvar på samhällets institutioner, exempelvis en myndighet. Om allmänheten inte tror på de budskap som en myndighet kommunicerar finns en risk att instruktioner och råd (exempelvis om evakuering), som lämnas i samband med en kris, inte följs. Det finns även en risk att allmänheten inte använder myndigheternas information som underlag för beslut och handlingar. Förtroende är närbesläktat med begreppet tillit, som innebär att vara övertygad om någons goda avsikter (Palm & Falkheimer, 2005; Lidskog et al, 2000).

Förtroende handlar om egenskaper som en aktör tilldelas av mottagarna, dvs. av allmänheten och andra aktörer. Graden av förtroende som en aktör tilldelas är inte statiskt utan kan snabbt förändras beroende på agerandet under en kris, men också beroende på hur aktören framställs, exempelvis av media. Förtroendet påverkas även av hur aktörerna kommunicerar med allmänheten och andra samhällsaktörer i samband med en kris. Faktorer som kan leda till ett minskat förtroende hos allmänheten är t.ex. motstridiga budskap och verklig eller upplevd inkompetens från samhällsaktörernas sida (Palm & Falkheimer, 2005; Nordlund, 1994; Johansson & Nord, 2011; Eriksson, 2014; Mral & Vigsø, 2013; MSB, 2014g).

4.4 Resultatmålen koppling till NRFB och RSA

MSB bedömer att resultatmålen ligger väl i linje med och/eller kan användas i flera centrala arbeten som syftar till att stärka svensk krisberedskap. Dessutom stöds de av andra länders arbete med att formulera mål för krisberedskapen (MSB, 2013b; MSB, 2014b; MSBFS 2010:6; MSBFS 2016:7; MSB, 2014d, MSB, 2014e).

---

tillgodose individens grundläggande behov och samhällets funktionalitet snarare än vad som är samhällsekonomiskt försvarbart.

Datum
150310

Diariernr
2014-2378

Föreslagen målstruktur (se kap 2) har utformats för att understödja scenarioanalyser i NRFB³¹ och RSA³². Föreslagna resultatmål skulle troligen underlätta både identifiering av behov och brister samt möjliga konsekvenser i dessa arbeten. MSB bedömer att resultatmålen främst kan bidra i arbetet med att identifiera eventuella brister i förmågan och behov av åtgärder i det scenariorbaserade arbetet. Resultatmålen kan även användas för att konkretisera skyddsvärdena och analysera potentiella konsekvenser. MSB:s bedömning är att resultatmålen även bör kunna användas i pågående utveckling av civilt försvar (MSB, 2014i).

Genom att systematiskt analysera krisberedskapsförmåga i relation till uppsatta resultatmål i NRFB, RSA, övningar, utvärderingar av faktiska händelser, uppföljning av krisberedskapsanslaget etc., skulle ett mer enhetligt underlag kunna tas fram för bedömning av Sveriges samlade krisberedskapsförmåga.

MSB har, på uppdrag av regeringen, redovisat två nationella risk- och förmågebedömningar (MSB, 2013b; MSB, 2014b) och kommer att redovisa den tredje i mars 2015 (MSB, 2015a). MSB:s redovisning 2015 baseras på dels de statliga myndigheternas redovisning av risk- och sårbarhetsanalyser 2014 och dels på ett antal scenarioanalyser. Enligt regeringens anvisningar ska resultatmålen utgå från de två första skyddsvärdena – *Samhällets funktionalitet* och *Människors liv och hälsa*. Befintliga indikatorer för dessa skyddsvärden skulle kunna ersättas eller förstärkas av resultatmålen ambitionsnivåer. Analys av förmåga i NRFB tar sin utgångspunkt i de beslutade sex förmågedimensioner som återfinns i MSB:s i inriktning för samhällsskydd och beredskap (MSB, 2014d), vilka också skulle kunna kopplas till resultatmålen temperaturmätare.

Myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) är ett av de viktigaste instrumenten för att kunna analysera samhällets krisberedskap, och därmed skapa förutsättningar för en effektiv styrning av berörda aktörer inom krisberedskapsområdet. I föreskrifterna för risk- och sårbarhetsanalyser finns indikatorer för bedömning av förmåga som ska bedömas utifrån delförmågorna krishanteringsförmåga och förmåga att i samhällsviktig verksamhet motstå

---

³¹ I nationell risk- och förmågebedömning analyseras bl.a. ett brett spektrum av händelser utifrån ett allriskperspektiv via scenarioanalys. Scenarioanalyser skapar en grund för identifiering av sårbarheter och brister i förmågan. MSB ska, enligt uppdrag 27 i regleringsbrevet för 2014, redovisa en nationell bedömning av samhällets förmågor, risker och sårbarheter samt identifierade och genomförda åtgärder avseende krisberedskapen.

³² I risk- och sårbarhetsanalyserna ska aktörerna analysera risker och sårbarheter: Syftet är, kort sammanfattat, att minska sårbarheten i samhället och öka förmågan att förebygga och hantera kriser. Under 2014 har MSB arbetat med att ta fram nya föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2010:6; MSBFS 2010:7). En del av framtagandet av nya föreskrifter består i att indikatorerna för bedömning av förmåga kommer att revideras.

allvarliga störningar. Med hjälp av olika indikatorer analyseras vilka resurser som finns tillgängliga för tillfället. RSA-indikatorerna berör främst det förebyggande arbetet och skulle kunna användas i de föreslagna resultatmålen på tre nivåer, dvs. temperaturmätare.

MSB svarade i december 2014 på regeringens uppdrag att redovisa hur det civila försvaret kan utvecklas och stärkas (MSB, 2014i). En av MSB:s slutsatser i redovisningen till regeringen är att det är viktigt att utreda vilka samhällssektorer och viktiga samhällsfunktioner som är av särskild betydelse för upprätthållandet av en tillförlitlig försörjnings- och flödessäkerhet avseende varor och tjänster vid krig och krigsfara. Resultatmålen bör främst kunna användas i analys- och utvecklingsarbetet för ökat befolkningsskydd och i frågor rörande upprätthållandet av en tillförlitlig försörjnings- och flödessäkerhet, i tydliggörandet av behov av åtgärder och prioriteringar i samhällsviktig verksamhet samt i utvecklingen av förmåga att inrikta, prioritera och fördela resurser vid höjd beredskap.

Resultatmålen föreslagna struktur och format, samt de funktioner som berörs, bör gälla även vid höjd beredskap. Uppsatta ambitionsnivåer avseende behov, ansvar och prioriteringar behöver dock i förhand anpassas till de krav som höjd beredskap ställer relaterat till målen för civilt försvar.

4.5 Mål för krisberedskap i andra länder

MSB har låtit genomföra en studie (FOI, 2015b) av hur ett urval av länder – Kanada, Nederländerna, Nya Zeeland och Storbritannien – använder sig av mål i krisberedskapsarbetet. MSB konstaterar att det finns flera intressanta kopplingar till de förslag som presenterats i kap 2 och 3. Här nedan presenteras några sådana exempel:

- Uppsatta mål är vanligen policyinriktande och vägledande och är avsedda att konkretiseras av de hanterande aktörerna.

De resultatmål som MSB föreslår är vägledande och behöver vidareutvecklas i nära samarbete med berörda aktörer.

- Krisberedskapsarbetet har ett allrisk- och före/under/efter-perspektiv

Föreslagna resultatmål ska gälla före, under och efter kris samt är scenariooberoende.

- Krishanteringen inkluderar många olika aktörer

Föreslagna resultatmålen kräver brett ansvarstagande av många aktörer.

- Krisberedskapen ska vara erfarenhetsbaserad och kontinuerligt avstämd mot antingen fallstudier, scenarier eller annan lokal eller nationell information

Temperaturmätare för de föreslagna resultatmålen kan bland annat handla om genomförande av fallstudier, scenarioanalyser etc.

- Nya Zeeland och Kanada arbetar med att öka allmänhetens medvetenhet, beredskap och delaktighet i krisberedskapen

Föreslagna resultatmål förtydligar individens behov och ansvar

- Storbritanniens pekar ut s.k. "essential services" som hälsa, livsmedel och vatten, transporter, energi, telekommunikation och post samt finansiell service

Valda funktioner för utveckling av resultatmål stämmer väl överens med dessa s.k. "essential services".

5. Konsekvensanalys

I detta kapitel finns en analys av förslagets direkta och indirekta konsekvenser. Med direkta konsekvenser avses påverkan på krisberedskapen och med indirekta konsekvenser avses ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser. I konsekvensanalysen³³ belyses vilka möjligheter rapportens förslag har att bidra till det i avsnitt 1.2 angivna målet.

Alternativa lösningar för att uppnå målet ska, i en konsekvensanalys, ställas mot ett alternativ där inga ytterligare åtgärder vidtas (referensalternativ). Referensalternativet i det här uppdraget är att utveckla resultatmål av den typ som MSB föreslog 2011 (se avsnitt 2.1). Det förslag som konsekvensanalyseras är den målstruktur (se kap 2) och de fem resultatmål (se kap 3) som utvecklats inom ramen för detta uppdrag.

5.1 Direkta konsekvenser

Målstrukturen (se figur 1, kap 2) bedöms ha potential att bidra till en generell förbättrad kunskapsstyrning³⁴ av området samhällsskydd och beredskap, samt svara mot de utgångspunkter som angetts för regeringsuppdragen 2011 och 2014 (Regeringen, 2011; MSB, 2011b; Regeringen, 2010a; Regeringen 2010b). Målstrukturen bedöms ha möjlighet att bidra till en positiv utveckling av de tre mål som föreslogs 2011 (MSB, 2011b), samt göra det lättare att ta fram mål för ytterligare områden.

Resultatmålets format bedöms kunna bli ett användbart verktyg för att specificera, bedöma och följa upp krisberedskapsförmåga i olika processer. Vidare anser MSB att förslagen till resultatmål överensstämmer med befintliga mål och krav och att målstrukturen möjliggör en systematisk utformning av mål på fler områden. En ytterligare fördel med resultatmålets format är att det på ett enkelt sätt, i ambitionsnivåerna, förtydligar ansvaret för att säkerställa beredskap och vidta förebyggande åtgärder för såväl den enskilde individen som för samhällsaktörerna (både offentliga och privata).

Sammantaget bedömer MSB att den framtagna målstrukturen har potential att bidra till en stärkt styrning och uppföljning av krisberedskapsförmågan i

---

³³ Konsekvensanalysens struktur tar sin utgångspunkt i Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och Naturvårdsverket (2003)

Konsekvensanalys steg för steg, ISBN 91-620-5314-0

³⁴ Enligt Fernler (2010) är begreppet kunskapsstyrning en etablerad svensk term för kunskapsbaserad administrativ och ekonomisk styrning. Enligt Fernler har den kunskapsstyrning som hittills bedrivits i huvudsak syftat till att styra det professionella innehållet i hälso- och sjukvården och, i ökande utsträckning, närallgande verksamheter som kommunal omsorg och socialtjänst.

huvudsak genom att förenkla implementeringen, förbättra och effektivisera styrningen samt underlätta uppföljningen.

Förenkla implementeringen

Målstrukturen sätter resultatmålen i ett sammanhang och kan därför göra det lättare att integrera resultatmålen i befintligt arbete med att stärka krisberedskapsförmågan. Genom att uttrycka resultatmålen i tre nivåer kan redan framtagna övergripande mål, funktionskrav och liknande samt uppföljningsmått (indikatorer etc.) utnyttjas och inlemmas i resultatmål för krisberedskap. Detta kan göra det enklare för aktörerna att använda resultatmålen eftersom de delvis kommer att ha beståndsdelar som redan styr aktörernas arbete.

Förbättra och effektivisera styrningen

Resultatmålen har en potential att bli vägledande för vilken krisberedskap som ska uppnås. Genom att ambitionsnivåerna kopplas till ett övergripande mål blir det tydligare vad syftet med dessa är och genom att låta graden av uppfyllelse vara beroende av vilken störning som har inträffat (scenario-beroende) kan en mer flexibel och effektiv styrning av krisberedskapsförmågan uppnås.

Underlätta uppföljningen

MSB bedömer att resultatmålen, främst ambitionsnivåerna, ska kunna användas i de scenariobaserade analyserna, t.ex. i NRFB och RSA-arbetet, för att hitta eventuella brister i förmåga och identifiera behov av åtgärder. Vidare bör uppföljning av resultatmålen (temperaturmätarna) kunna vara ett stöd i den analysen. Temperaturmätarna bör i den mån det är möjligt överensstämma med RSA-indikatorer för förmågebedömning och andra befintliga uppföljningsprocesser av behov, brister och förmåga.

Kontinuerlig och regelbunden uppföljning av resultatmål som genomsyrar uppföljningen av krisberedskapsförmåga på alla nivåer inom krisberedskapsområdet kan skapa goda förutsättningar för en samlad bedömning av Sveriges krisberedskapsförmåga.

5.2 Indirekta konsekvenser

MSB:s bedömning är att arbetet med att validera och vidareutveckla de föreslagna resultatmålen (bl.a. genom att ta fram temperaturmätare) kommer att kräva resurser från MSB och inte minst från andra berörda aktörer som behöver delta i arbetet. Även implementeringen av resultatmålen på lokal, regional, central och nationell nivå kommer initialt att kräva resurser.

På sikt bedömer dock MSB att implementeringen av resultatmålen kan komma att leda till minskade kostnader för att styra och följa upp krisberedskapen, bl.a. eftersom arbetet för aktörerna kan effektiviseras via en tydligare målbild.

6. Fortsatt arbete

MSB avser att som nästa steg validera de föreslagna resultatmålen genom pilotstudier, med syfte att pröva implementering av resultatmålen: förslagsvis i NRFB, i samhällsaktörernas RSA-arbete och/eller i utvärderingen av en faktisk händelse eller övning. Arbetet bör ledas av MSB men genomföras i nära samarbete med berörda aktörer.

Arbetet bör ta avstamp i befintligt arbete men även ta hänsyn till pågående arbete och utvecklingsbehov för ökad kunskapsstyrning. På så vis skulle resultatmålen kunna bli en integrerad del i befintliga styr- och uppföljningsprocesser för förstärkt krisberedskapsförmåga.

När föreslagna resultatmål har prövats kan resultatmål på fler områden utvecklas. Ett lämpligt område för mål på fler områden skulle kunna vara transportsektorn, eftersom det finns en tydlig koppling mellan föreslagna resultatmål (såsom livsmedelsförsörjning och värme) och transporter (till centrallager, butiker, gas- och oljetransporter) till samhällsviktiga verksamheter och företag, etc. Inom samverkansområdet transporter har det gjorts flera studier kring hur transportsystemet skulle drabbas i olika kriser och vilka följd effekter detta skulle kunna få på andra delar av samhället (MSB, 2014h). Ett annat möjligt område för utveckling av resultatmål skulle kunna vara elektroniska kommunikationer, vilket även det är ett område med många beroenden och med stark koppling till föreslagna resultatmål. Utgångspunkten bör fortsatt vara individens grundläggande behov och samhällets funktionalitet.

7. Referenser

- Combitech (2014a) *Konsekvenser för att uppnå föreslagna resultatmål för Sveriges krisberedskap*, 2014-11-21
- Combitech (2014b) *Resultatmål för betalningssystem*, 2014-12-10
- Ekonomistyrningsverket (2012a) *Handledning Resultatredovisning*, ESV 2012:42
- Ekonomistyrningsverket (2012b) *Programteori och verksamhetslogik – ett metodstöd för regeringskansliet*. Regeringsuppdrag 2012:43
- Ellagen (1997:857)
- Energimyndigheten (2011) *Energimyndighetens underlag – Resultatmål för samhällets krisberedskap – värme*, dnr 60-2011-000729, 2011-01-28
- Energimyndigheten (2014a) *Energiindikatorer 2014 – Uppföljning av Sveriges energipolitiska mål*, ER2014:10
- Energimyndigheten (2014b) *Resultatmål värme*, Dnr 2014-002146
- Eriksson M (2014) *Sociala medier och webb vid kris – strategier och taktiker*. MSB, Publ.nr MSB673 – april 2014, ISBN 978-91-7383-429-2.
- Falkheimer J (2014) *Syntes av lärdomar och erfarenhetshantering samt formulering av resultatmål inom området kriskommunikation*, PM 2014-11-06
- Falkheimer J, Heide M, Larsson L (2009): *Kriskommunikation*. Malmö: Liber.
- Fernler K (2010) "Kunskapsstyrningens praktik – kunskaper, verksamhets-rationaliteter och vikten av organisation" i Bohlin, I. & Sager, M (red.) *Evidensens många ansikten – Evidensbaserad praktik i praktiken*. Lund: Arkiv förlag.
- FOI (2011) *Individens grundläggande behov – teori, praxis och syntes*, FOI-R-3173–SE, ISSN 1650-1942, Februari 2011
- FOI (2014a) *För- och nackdelar med de föreslagna resultatmålen för försörjning av dricksvatten, livsmedel och värme*, FOI Memo 5097, 2014-10-24
- FOI (2013a) *Förutsättningar för att arbeta med resultatmål för samhällets krisberedskap – Områdena Hälsa och sjukvård, Ordning och säkerhet samt Information*, FOI Memo 4480
- FOI (2013b) *Framtagning av resultatmål för krisinformation – idéer och förslag*, FOI-2012-1225

Datum
150310

Diariennr
2014-2378

FSPOS (2013a) *GSN för finansiella tjänster: slutrapport*. Finanseilla Sektorns Privat-Offentliga Samverkan, Arbetsgruppen GSN. Mars 2013.

FSPOS (2013b) *Faktablad för samverkansområdet Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp* (FSPOS)

FOI (2015a) *En internationell utblick – Hur fyra länder tillämpar mål i krisberedskapen*, FOI Memo 5231

FOI (2015b) *Elektroniska betalningssystem samt information och kommunikation vid en kris – finns beroenden av el?*, FOI Memo 5228

Föreskrift om kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2010:6)

Föreskrift om statliga myndigheters risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2010:7)

Förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap

Förvaltningslagen (1986:223)

Heide M, Johansson C, Simonsson C (2012) *Kommunikationen i organisationer*. Malmö: Liber.

Hellman J (2010) *En samlad reglering för stärkt krisberedskap mot allvarliga tekniska fel och störningar i det centrala betalningssystemet*, Fi2010/1619

Johansson C & Nord L (2011) *Konsten att kommunicera oro utan att oroa: svenska myndigheter under finanskrisen 2008*. Sundsvall: Demicom, Mittuniversitetet.

Larsson L (2008) *Kris och lärdom – Kriskommunikation från Tjernobyli till Tsunamin*. Örebro universitet.

Lidskog R, Nohrstedt, S A, Warg L-E (2000) *Risker, kommunikation och medier – en forskarantologi*. Lund: Studentlitteratur.

Livsmedelsverket (2014a) *Nationell strategi för dricksvattenförsörjning under korta kriser 2014-2010 Planering och utveckling*, Livsmedelsverket i samarbete med Nationella nätverket för dricksvatten

Livsmedelsverket (2014b) <http://www.slv.se/sv/grupp1/Dricksvatten/>

Länsstyrelserna (2012) *Bevakning av grundläggande betaltjänster – Länsstyrelsernas årsrapport*. Rapport 2012:19

Länsstyrelserna (2014) *Bevakning av grundläggande betaltjänster*, årsrapport 2014

Mattsson D & Richter M (2013) *Att bedöma krishanteringsförmåga med hjälp av resultatmål*, Brandteknik och Riskhantering, Lunds tekniska högskola, Lunds universitet, Rapport 5415

Miljömålportalen <http://www.miljomal.se/> 2014-12-10

Mral B & Vigsø O (2013) *Krisretorik: retoriska aspekter på kriskommunikation*. Karlstad: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i samarbete med Retorikförlaget.

Datum
150310

Diariennr
2014-2378

KBM (2008) Sammanfattning av rapporten Faller en – faller då alla? – En slutredovisning från KBM:s arbete med samhällskritiska beroenden.

MSB (2010a) Alternativa utbetalningsvägar, Diariennr 2010-8577, Datum 2010-09-30

MSB (2010b) Inriktningsbeslut för 2011 - Anslag 2:4 Krisberedskap, Diariennr 2010-3303, 2010-16-17

MSB (2011a) Inriktning för anslag 2:4 - Krisberedskap 2012, Diariennr 2011-45, 2011-04-15

MSB (2011b) Förslag till resultatmål för samhällets krisberedskap för försörjningen av dricksvatten, livsmedel och värme, Redovisning av regeringsuppdrag, Fö2010/697/SSK

MSB (2011c) Mediebranschen 2011 – hot, risker och sårbarheter. Publ.nr MSB330 - 2011, ISBN 978-91-7383-175-8.

MSB (2011d) Ett fungerande samhälle i en föränderlig värld – Nationell strategi för skydd av samhällsviktig verksamhet. Publ.nr: MSB266 – december 2011, ISBN: 978-91-7383-137-6

MSB (2012a) Inriktning för anslag 2:4 Krisberedskap 2013 – Bilaga 1, Diariennr 2012-172, 2012-03-28

MSB (2012b) Överenskommelse angående varnings- och informationssystemet Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), Diariennr 2012-6387

MSB (2013a) Förstudie: Grundläggande säkerhetsnivåer/acceptabla leveransnivåer för ”ekonomisk försörjning för enskilda”, En analys beställd av Samverkansområdet ekonomisk säkerhet (SOES), Datum 2013-08-09, Diariennr 2013-583

MSB (2013b) Risker och förmågor 2012 – Redovisning av regeringsuppdrag om nationell riskbedömning respektive bedömning av krisberedskapsförmåga, Publ.nr MSB545 - mars 2013, ISBN 978-91-7383-330-1

MSB (2013c) Uppföljning av anslag 2:4 Krisberedskap 2012 och inriktning för 2014 - Redovisning av uppdrag 27 i MBS:s regleringsbrev för 2013, Diariennr 2012-5329

MSB (2013d) Övergripande utmaningar för samhällsskydd och beredskap – analys av fem scenarier om samhället år 2032. Publ.nr MSB563 - juni 2013, ISBN 978-91-7383-344-8

MSB (2013e) Handlingsplan för skydd av samhällsviktig verksamhet, Publ.nr: MSB 597, ISBN: 978-91-7383-373-8

Datum
150310

Diariennr
2014-2378

MSB (2014a) *Delredovisning av uppdrag nr 30 i regleringsbrev 2014 för MSB – Resultatmål för krisberedskap*, Diariennr 2378, 2014-10-14

MSB (2014b) *Risker och förmågor 2013*

MSB (2014c) *Översiktlig beskrivning av befintliga regelverk inom livsmedelssektorn*, Christina Middleton, 2014-10-13

MSB (2014d); *Övergripande inriktning för samhällsskydd och beredskap*, Diariennr 2014-1942, Datum 2014-06-09

MSB (2014e) *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*. Publ.nr.: MSB777, ISBN: 978-91-7383-507-7

MSB (2014f) *Föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalyser*

MSB (2014g): *Finanskrisen, förväntningarna och förtroendet (SOES)*. Demicom, Rapport nr 11. April 2013.

MSB (2014h) *Samverkansområde Transporter (SOTP)*
<https://www.msb.se/sv/Forebyggande/Krisberedskap/Samverkansomraden/Tranporter-SOTP/>

MSB (2014i) *Så kan det civila försvaret utvecklas och stärkas*. Redovisning av regeringsuppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om det civila försvaret inför den planerade försvarspolitiska inriktningspropositionen 2015. Diariennr: 2014-3277

MSB och Havs- och Vattenmyndigheten (2014) *Oljepåslaget på Tjörn – En utvärdering av förberedelser, förmågor och hantering*. Publikationsnr MSB687

MSB (2015a) *Risker och förmågor 2014*

MSB (2015b) *Samverkansområde Ekonomisk säkerhet (SOES)*, Faktablad

Myndigheten för radio och tv (2013) *Årsredovisning 2013*. Diariennr 14/00451

Nord L & Shehata A (2013) *Finanskrisen, förväntningarna och förtroendet*. Mittuniversitetet: Democom, Rapport nr 11.

Nordlund R (1994) *Ett triangeldrama: myndigheter, medborgare och medier i kris*. Stockholm: Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF).

Palm L & Falkheimer J (2005) *Förtroendekriser – kommunikationsstrategier före, under och efter*. KBM:s Temaserie 2005:5.

Palmqvist H, Tehler H, Hassel H, Svegrupp L, Petersen K (2012) *Utveckling av förmågebedömningar*. LUCRAM, Lunds universitets centrum för riskanalys och riskhantering, Lunds universitet, Rapport 1022

Proposition 2005/06:133 *Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle*

Proposition 2006/07:55 *Statens ansvar för vissa betaltjänster*

Datum
150310

Diariernr
2014-2378

Proposition 2013/14:144 *Lag om sprängämnesprekursorer och redovisning av krisberedskapens utveckling*

PTS (2013) *Samhällsviktiga verksamheters beroende av elektronisk kommunikation - En förstudie*, PTS-ER 2013:8, 2013-04-29

Region Skåne (2012) *Kriskommunikationsplan för Region Skåne*, fastställd av regionstyresen 2012-06-11.

Regeringen (2010a) *Samhällets krisberedskap - stärkt samverkan för ökad säkerhet*, Skr. 2009/10:124

Regeringen (2010b) *Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att föreslå resultatmål för samhällets krisberedskap*, Förvarsdepartementet, FÖ2010/697/SSK

Regeringen (2013) *Regleringsbrev för budgetåret 2014 avseende Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*, Regeringsbeslut 13, 2013-12-19, Fö2012/1345/SSP (delvis), Fö2012/2047/SSK, Fö2013/123/ESL (delvis) m.fl.

SFS 2003:778, *Lag om skydd av olyckor*

SFS 2009:366, *Lag om handel med läkemedel*

SFS 2010:751, *Lag om betaltjänster (betaltjänstlagen)*

Socialtjänstlagen 2001:453

SOU 2003:11 *System för samordnad krisinformation*, betänkande av Utredningen om samordning av informationsförsörjning vid kris, 2003.

SOU 2005:104 *Sverige och tsunamin – granskning och förslag*, huvudrapport från 2005 års katastrofkommission, 2005.

SOU 2011:78 *Stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet*, betänkande av Utredningen om stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet, 2011.

SPF (2004) *Massmediernas elberoende – Elavbrottet den 23 september 2003*. Styrelsen för psykologiskt försvar, ISSN 1401-2383.

Statskontoret (2008) *Modell för myndighetsanalys*, 2008:17

Tehler H (2014) *PM rörande användning av resultatmål för krishantering*, Avdelningen för Riskhantering och Samhällssäkerhet, Lunds Universitet, 2014-10-30

Wahlgren P (2015) *Resultatmål för krisberedskap: Information och kommunikation – rättsliga aspekter*